

MINISTARSTVO TURIZMA

1686

Na temelju članka 29. stavka 3. i članka 39. stavka 1. Zakona o pružanju usluga u turizmu »Narodne novine«, broj 68/07), ministar turizma donosi

PRAVILNIK O STRUČNOM ISPITU ZA TURISTIČKE VODIČE I ISPITNOM PROGRAMU ZA TURISTIČKE PRATITELJE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se način polaganja stručnog ispita za turističke vodiče, ispitni program za turističke vodiče, sastav ispitne komisije, te ispitni program za turističke pratitelje.

Članak 2.

- (1) Stručni ispit za turističkog vodiča polaže se pred ispitnom komisijom koju rješenjem imenuje ministar nadležan za turizam pri odgovarajućem visokom učilištu.
- (2) Ispit za turističkog pratitelja polaže se pred ispitnom komisijom koju imenuje turistička agencija, strukovna udruga, Hrvatska gospodarska komora ili Hrvatska obrtnička komora, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za turizam.

Članak 3.

Stručni ispit za turističkog vodiča i ispit za turističkog pratitelja polažu se na hrvatskom jeziku, ukoliko ovim Pravilnikom nije drugačije propisano, a prema ispitnim programima koji su sastavni dio ovoga Pravilnika.

II. ISPIT ZA TURISTIČKE VODIČE

1. Sjedišta visokih učilišta na kojima se polaže stručni ispit

Članak 4.

(1) Sjedišta visokih učilišta za koja se osniva ispitna komisija i na kojima se organizira polaganje stručnog ispita za turističke vodiče, u pravilu, su:

- Za Dubrovačko-neretvansku županiju: Dubrovnik;
- Za Splitsko-dalmatinsku županiju: Split;
- Za Šibensko-kninsku županiju: Šibenik

- Za Zadarsku županiju: Zadar;
- Za županije: Primorsko-goransku i Ličko-senjsku: Opatija;
- Za Istarsku županiju: Pula;
- Za Grad Zagreb, te za županije: Zagrebačku, Krapinsko-zagorsku, Bjelovarsko-bilogorsku, Virovitičko-podravsku, Koprivničko-križevačku, Sisačko-moslavačku, Karlovačku, Međimursku i Varaždinsku: Zagreb;
- Za županije: Osječko-baranjsku, Vukovarsko-srijemsku, Brodsko-posavsku i Požeško-slavonsku: Osijek.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka ministar nadležan za turizam može, prema ukazanoj potrebi, za organizaciju stručnog ispita za turističkog vodiča za pojedinu županiju odrediti visoko učilište kojem sjedište nije određeno sukladno stavku 1. ovoga članka.

2. Ispitna komisija

Članak 5.

(1) U ispitnu komisiju pred kojom kandidati za turističkog vodiča polažu ispit, kao članovi imenuju se nastavnici visokih učilišta, stručni djelatnici ministarstva nadležnog za turizam, predstavnici udruge poslodavaca turističkih agencija, a mogu se imenovati i drugi stručni djelatnici na području turizma koji imaju završen fakultet društvenog smjera, te radno iskustvo od najmanje pet godina u području turizma.

(2) Članovi ispitne komisije, pored održavanja ispita, održavaju predavanja prema programu stručnog ispita i u predviđenom broju sati.

(3) U ispitnu komisiju imenuje se jedan turistički vodič, i to predstavnik udruge turističkih vodiča s područja za koji se polaže posebni dio stručnog ispita ako je ista osnovana, i jedan predstavnik udruge poslodavaca turističkih agencija.

(4) Turistički vodič i predstavnik udruge poslodavaca turističkih agencija provodit će i ispitivati predmet Operativno-tehnički poslovi vođenja za turističkog vodiča i to turistički vodič u dijelu koji se odnosi na poslove turističkog vodiča, a predstavnik udruge poslodavaca turističkih agencija u dijelu koji se odnosi na poslove turističkog praćenja.

Članak 6.

(1) Ispitna komisija za polaganje stručnog ispita za turističkog vodiča sastoji se od predsjednika, tajnika i najmanje tri člana.

(2) O radu ispitne komisije vodi se zapisnik.

Članak 7.

(1) Predsjednik ispitne komisije utvrđuje datum održavanja seminara i raspored polaganja ispita, rukovodi radom ispitne komisije, te se brine da se rad ispitne

komisije odvija u skladu sa Zakonom o pružanju usluga u turizmu i ovim Pravilnikom.

(2) Tajnik ispitne komisije utvrđuje popis prijavljenih kandidata i da li kandidati ispunjavaju uvjete za polaganje ispita propisane Zakonom o pružanju usluga u turizmu i ovim Pravilnikom, te obavlja administrativne i druge poslove vezane uz ispit.

(3) Ispitna komisija utvrđuje cijenu stručnog ispita, koja uključuje troškove seminara i polaganja ispita, te utvrđuje uspjeh kandidata.

3. Prijava za ispit

Članak 8.

(1) Kandidat koji želi polagati stručni ispit za turističkog vodiča, nakon objavljenog oglasa o održavanju seminara i ispita za turističke vodiče, podnosi prijavu ispitnoj komisiji u roku određenom u oglasu.

(2) U prijavi kandidat treba navesti da li se prijavljuje za polaganje općeg dijela ili za polaganje općeg i posebnog dijela stručnog ispita ili samo posebnog dijela stručnog ispita ukoliko već ima položen opći dio, za koju županiju ukoliko se na visokom učilištu polaže posebni dio stručnog ispita za više županija, te iz kojeg stranog/stranih jezika želi polagati ispit.

(3) Kandidati koji su stekli zvanje profesora stranog jezika na filozofskom fakultetu iz jezika za koji su stekli to zvanje ili kandidati koji imaju međunarodno priznatu svjedodžbu o znanju stranog jezika iz kojeg su prijavili polaganje ispita, oslobođeni su obveze polaganja ispita iz toga stranog jezika.

(4) Kandidat koji želi polagati stručni ispit za turističkog vodiča dužan je prije ispita pohađati seminar za turističkog vodiča pri visokom učilištu.

Članak 9.

Uz prijavu za polaganje stručnog ispita za turističkog vodiča, kandidat je dužan priložiti:

1. dokaz o uplati iznosa cijene ispita,
2. dokaz da ima najmanje srednju stručnu spremu,
3. izjavu za koju županiju/grad odnosno županije želi polagati posebni dio ispita,
4. dokaz radi oslobađanja od polaganja ispita iz stranog jezika u slučaju iz članka 8. stavka 3. ovoga Pravilnika,
5. dokaz o položenom općem dijelu ispita, ukoliko se kandidat prijavljuje za polaganje samo posebnog dijela ispita.

4. Ispitni program

Članak 10.

Ispitni program za turističke vodiče sastoji se od općeg i posebnog dijela.

Članak 11.

(1) Opći dio stručnog ispita za turističkog vodiča kandidati polažu prema općem dijelu ispitnog programa koji je jedinstven za sve kandidate koji pristupe polaganju ispita za turističke vodiče.

(2) Posebni dio stručnog ispita za turističkog vodiča kandidati polažu prema posebnom dijelu ispitnog programa za turističke cjeline pojedine županije odnosno Grada Zagreba.

(3) Kandidat ima pravo polagati posebni dio stručnog ispita, ukoliko ima položen opći dio stručnog ispita, bez obzira pri kojem ga je visokom učilištu položio.

Članak 12.

(1) Opći dio stručnog ispita za turističkog vodiča obuhvaća sljedeće predmete:

1. Politički sustav Republike Hrvatske
2. Gospodarski sustav Republike Hrvatske
3. Osnove turizma i uvod u turističko poslovanje
4. Osnove turističkog zakonodavstva
5. Hrvatska povijest
6. Turistički zemljopis Hrvatske
7. Kulturno-povijesni spomenici i druge znamenitosti Hrvatske
8. Kultura govorenja i pisanja
9. Strani jezik
10. Operativno-tehnički poslovi vođenja za turističke vodiče.

(2) Ispitni program stručnog ispita za turističkog vodiča po pojedinim predmetima iz stavka 1. ovoga članka dan je u Prilogu 1. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

(3) Predmeti Kultura govorenja i pisanja i Operativno-tehnički poslovi vođenja za turističkog vodiča uključuju predavanja i vježbe.

Članak 13.

(1) Posebni dio stručnog ispita za turističkog vodiča obuhvaća ispitnu materiju o turističkim cjelinama pojedine županije iz sljedećih područja:

1. Povijesni razvitak
2. Urbanistički razvitak
3. Gospodarski razvitak
4. Topografska orijentacija
5. Poznate osobe iz područja povijesti, umjetnosti, športa, znanosti i kulture
6. Umjetničke, kulturne i znanstvene institucije
7. Kulturno-povijesni spomenici (kulturna baština)
8. Prirodna baština (osobito zaštićeni dijelovi prirode)

9. Turistička ponuda

11. Manifestacije

12. Ostale zanimljivosti.

(2) Sadržaj po pojedinom području posebnog dijela ispitnog programa i broj nastavnih sati utvrđuje ispitna komisija.

Članak 14.

(1) I opći i posebni dio stručnog ispita za turističkog vodiča sastoji se od usmenog, pismenog i praktičnog dijela.

(2) Seminarski rad za opći dio ispita izrađuje se iz jednog od sljedećih predmeta: Hrvatska povijest, Turistički zemljopis Hrvatske i Kulturno-povijesni spomenici i druge znamenitosti Hrvatske.

(3) Seminarski rad za posebni dio izrađuje se iz područja obuhvaćenih ispitnom materijom za jednu ili više turističkih cjelina u županiji za koju se polaže posebni dio ispita.

(4) Praktični dio općeg dijela ispita sastoji se od simulacije vođenja turista po određenom području koje nije turistička cjelina.

(5) Praktični dio posebnog dijela stručnog ispita sastoji se od simulacije vođenja turista po jednoj ili više turističkih cjelina (lokaliteta) u županiji za koju se polaže ispit.

(6) Ukoliko se istovremeno polažu opći i posebni dio stručnog ispita izrađuje se samo seminarski rad iz stavka 3. ovoga članka te polaže samo praktični dio ispita iz stavka 5. ovoga članka.

(7) Praktični dio općeg i posebnog dijela ispita polaže se na hrvatskom i na stranom jeziku/jezicima navedenim u prijavi za ispit.

6. Ocjenjivanje

Članak 15.

Ocjena uspjeha o ispitu je »položio« ili »nije položio«.

Članak 16.

(1) Kandidat koji polaže samo opći dio stručnog ispita ne može pristupiti polaganju praktičnog dijela ispita ukoliko nije položio usmeni i pismeni dio ispita.

(2) Kandidat koji nije položio opći dio stručnog ispita za turističkog vodiča ne može pristupiti polaganju posebnog dijela stručnog ispita.

(3) Kandidat koji polaže opći i posebni dio stručnog ispita ne može pristupiti polaganju praktičnog dijela ispita ukoliko nije položio opći dio ispita, te usmeni i pismeni dio posebnog dijela ispita.

(4) Kandidat koji nije položio ispit može ponovno pristupiti polaganju ispita u sljedećem ispitnom roku.

Članak 17.

(1) O položenom ispitu visoko učilište kandidatu izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu za turističkog vodiča.

(2) U uvjerenju se navode osobni podaci o turističkom vodiču (ime i prezime, datum i mjesto rođenja), podatak o položenom općem dijelu ispita odnosno o položenom ispitu za turističke cjeline određene županije/županija, odnosno Grada Zagreba, stranom jeziku/jezicima na kojima je turistički vodič ovlašten pružati usluge, datum polaganja ispita, broj i datum izdavanja uvjerenja, te potpis dekana visokog učilišta i predsjednika ispitne komisije.

7. Administracija ispita

Članak 18.

(1) U tijeku polaganja ispita vodi se zapisnik za svakog kandidata posebno i to na način da se za svakog kandidata u zapisnik posebno unose pitanja postavljena u pojedinom predmetu, tema seminarskog rada odnosno uspjeh na usmenom, pismenom i praktičnom dijelu ispita, i to za opći dio i posebni dio stručnog ispita.

(2) Zapisnik potpisuju predsjednik i članovi ispitne komisije, te tajnik ispitne komisije.

(3) Zapisnik se, zajedno s drugom dokumentacijom ispita, obvezno trajno čuva u arhivu visokog učilišta.

Članak 19.

(1) Troškove seminara i ispita snosi kandidat.

(2) Cijena stručnog ispita objavljuje se u oglasu o provođenju seminara i ispita za turističkog vodiča.

III. ISPITNI PROGRAM ZA TURISTIČKOG PRATITELJA

Članak 20.

Prije polaganja ispita za turističkog pratitelja, obvezno se održava tečaj.

Članak 21.

(1) Ispit za turističkog pratitelja sastoji se od usmenog i praktičnog dijela ispita.

(2) Ispit za turističkog pratitelja polaže se iz sljedećih predmeta:

1. Osnove političkog i gospodarskog sustava Republike Hrvatske

2. Osnove turizma, turističkog zakonodavstva i uvod u turističko poslovanje
  3. Hrvatska i svjetska povijest, kultura, kulturno-povijesni spomenici i druge znamenitosti (osnove)
  4. Turistički zemljopis Hrvatske i svijeta (osnove)
  5. Kultura govorenja i pisanja
  6. Operativno-tehnički poslovi vođenja za turističkog pratitelja.
- (3) Ispitni program ispita za turističkog pratitelja po pojedinim predmetima iz stavka 2. ovoga članka dan je u Prilogu 2. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.
- (4) Predmeti Kultura govorenja i pisanja i Operativno-tehnički poslovi vođenja za turističkog pratitelja uključuju predavanja i pokazne vježbe.
- (5) Kandidati su obvezni u okviru predmeta Operativno-tehnički poslovi vođenja za turističkog vodiča pripremiti materijal koji sadrži: uvodno i završno obraćanje grupi te osnovne informacije o nekom od područja po izboru kandidata (seminarski rad).
- (6) Praktični dio stručnog ispita sastoji se od simulacije obavljanja operativno-tehničkih poslova u praćenju turista.
- (7) Broj nastavnih sati po pojedinom predmetu iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje ispitna komisija. Ukupni broj nastavnih sati ne može biti manji od 45.
- (8) Organizator ispita kao jednog člana ispitne komisije obvezno imenuje predstavnika udruge poslodavaca turističkih agencija.

Članak 22.

- (1) Cijenu ispita koja uključuje troškove tečaja i polaganje ispita utvrđuje organizator ispita.
- (2) Troškove tečaja i ispita snosi kandidat.

Članak 23.

O položenom ispitu turističkim pratiteljima organizator ispita izdaje uvjerenje.

IV. ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 24.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 1. listopada 2008. godine.

Klasa: 011-01/08-01/46
Urbroj: 529-04-08-01
Zagreb, 24. travnja 2008.

Ministar

Damir Bajš, v. r.

PRILOG 1.

ISPITNI PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA TURISTIČKE VODIČE – OPĆI DIO

1. POLITIČKI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE

(5 nastavnih sati)

1. USPOSTAVA NEZAVISNE I SUVERENE REPUBLIKE HRVATSKE

Uspostava demokratske vlasti u Hrvatskoj

Donošenje hrvatskog Ustava od 22. prosinca 1990.

Referendum o suverenosti i samostalnosti, objava nezavisnosti Republike Hrvatske 25. lipnja 1991. i odluka Sabora od 8. listopada 1991.

Agresija na Hrvatsku i Domovinski rat

2. TEMELJNE VRIJEDNOSTI I NAČELA USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Temeljne odredbe Ustava

Zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda

Osobne i političke slobode i prava

Gospodarska, socijalna i kulturna prava

3. USTROJSTVO VLASTI REPUBLIKE HRVATSKE

Hrvatski sabor – (način izbora, djelokrug)

Predsjednik Republike Hrvatske (izbor, prava i dužnosti)

Vlada Republike Hrvatske (imenovanje, sastav, odgovornost, ovlasti)

Sudbena vlast (samostalnost i neovisnost, Državno sudbeno vijeće, vrste sudova)

Državno odvjetništvo (djelokrug)

4. USTAVNI SUD

Izbor, sastav i djelokrug

5. HRVATSKE POLITIČKE STRANKE I STRANAČKI SUSTAV

Pojam, osnivanje i prestanak, financiranje

6. REPUBLIKA HRVATSKA I EUROPSKA UNIJA

Institucije EU (Europski parlament, Vijeće EU i Europska komisija)

Proces stabilizacije i pridruživanja (postupak screeninga, Nacionalni program RH za pridruživanje EU)

Pravna stečevina (acquis communautaire, Direktive)

2. GOSPODARSKI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE

(5 nastavnih sati)

1. RAZVOJ PODUZETNIČKOG TRŽIŠNOG GOSPODARSTVA

Uvođenje tržišnih odnosa

Privatizacija i denacionalizacija

Restrukturiranje gospodarstva

Reforma pravnog sustava

2. OSNOVE GOSPODARSKOG SUSTAVA (s posebnim osvrtom na turizam)

Glavne gospodarske grane (poljoprivreda, prehrambena industrija, tekstilna industrija, drvoprerađivačka industrija, metaloprerađivačka industrija, kemijska industrija, naftna industrija, elektroindustrija, graditeljstvo, trgovina, brodogradnja, pomorstvo i turizam.

Izvoz i uvoz

Bruto domaći proizvod

Tržište rada

Monetarna politika

Fiskalna politika

Bankarski sustav, tržište kapitala i tržište osiguranja

3. EKONOMSKA ORIJENTACIJA REPUBLIKE HRVATSKE

Odnosi s Europskom Unijom,

Odnosi s drugim državama Europe i svijeta.

3. OSNOVE TURIZMA I UVOD U TURISTIČKO POSLOVANJE

(6 nastavnih sati)

1. OSNOVNI POJMOVI U TURIZMU

Turizam, turist, turističko putovanje

Vrste ili oblici turizma, turistički proizvod

Osnovna obilježja suvremenog turizma

Turističko odredište - destinacija, pojam i obilježja (atrakcije)

Osnovni činitelji razvoja turističke destinacije

Radna snaga u turizmu

Razvitak turizma

Turizam u Hrvatskoj (dominantne vrste, trendovi, mogućnosti i ograničenja razvoja)

2. TURISTIČKA POTRAŽNJA I TURISTIČKA PONUDA

Pretpostavka za formiranje turističke potražnje (poticaji i ograničenja)

Pretpostavke za formiranje turističke ponude

Turističke potrebe i proces donošenja odluka o turističkom putovanju

Turistička motivacija, aktivnosti i oblici turizma

3. ČINITELJI NUŽNI ZA RAZVOJ TURIZMA

Prometnice i prijevoz

Turističke atrakcije

Receptivni kapaciteti (ugostiteljstvo, trgovina, promet, servisi, telekomunikacija, pošta i dr.)

Turističko posredovanje

4. UČINCI TURIZMA

Utjecaj turizma na gospodarski razvitak

Utjecaj turizma na okoliš i prostor

Utjecaj turizma na društvo i kulturu

5. ORGANIZACIJA I PLANIRANJE U TURIZMU

Turistički sustav i organizacija (državna tijela, turističke zajednice, poduzetnici u turizmu, udruge u turizmu)

Planiranje turističkoga razvitka

Marketing u turizmu

6. TURISTIČKO POSLOVANJE

Poslovanje ugostitelja

Poslovanje turističkih agencija

Nacionalne i međunarodne turističke udruge.

4. OSNOVE TURISTIČKOG ZAKONODAVSTVA

(5 nastavnih sati)

1. DRŽAVNA UPRAVA U PODRUČJU TURIZMA

Općenito od državnoj upravi (poslovi i tijela državne uprave)

Državna uprava u turizmu (nadležna tijela, nadležnost)

2. SUSTAV TURISTIČKIH ZAJEDNICA

Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma

3. BORAVIŠNE PRISTOJBE I ČLANARINE

Zakonom o boravišnoj pristojbi

Zakonom o članarinama u turističkim zajednicama

4. UGOSTITELJSKA DJELATNOST

Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti

Podzakonski akti za provedbu Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti

5. USLUGE U TURIZMU

Zakon o pružanju usluga u turizmu

Podzakonski akti za provedbu Zakona o pružanju usluga u turizmu

6. UGOVORI U TURIZMU

Zakon o obveznim odnosima - ugovor o organiziranom putovanju, posrednički ugovor o putovanju, ugovor o alatmanu, ugovor o ostavi

Posebne uzance u ugostiteljstvu

5. HRVATSKA POVIJEST

(12 nastavnih sati)

1. PODRUČJE HRVATSKE U PRETPOVIJESTI I STAROM VIJEKU

Glavna pretpovijesna nalazišta

Predslavensko stanovništvo (Kelti, Iliri, Tračani)

Grčka kolonizacija naše zemlje pod rimskom vlašću.

Dolazak Hrvata na Balkanski poluotok

Odnos prema Francima i Bizantu

Primanje kršćanstva

2. OSNUTAK HRVATSKE DRŽAVE

Hrvatska država za narodnih vladara (osnovna obilježja gospodarskog, društvenog i političkog razvitka)

Ulazak Hrvatske u državno-pravnu zajednicu s Mađarima

3. PROVALA TURAKA I UGOVORNI ULAZAK HRVATA U HABSBURŠKU MONARHIJU

Osnutak, razvitak i značajke vojne granice

Hrvatske zemlje pod mletačkom i turskom vlašću

Otpor bečkom centralizmu

Zrinsko-frankopanska urota;

Apsolutizam Marije-Terezije i Josipa II;

4. HRVATI U 19. STOLJEĆU

Napoleonove Ilirske provincije

Hrvatski narodni preporod

1848. u Hrvatskoj (sazivanje I. građanskog sabora i njegove odluke, položaj bana i banskog vijeća, otpor prema Mađarima),

Bachov apsolutizam, uvođenje općeg građanskog zakonika u Hrvatsku

5. OBNOVA USTAVNOG ŽIVOTA I SABOR 1861.

Odluke i osnutak političkih stranaka

Austro-Ugarska i Hrvatsko-Ugarska nagodba

Hrvatska u nagodbenom razdoblju (Sabor, ban i banska vlada)

6. POLOŽAJ HRVATSKE U 20. STOLJEĆU

Londonski ugovor iz 1915. godine, osnutak i politika Jugoslavenkog odbora

Formiranje Države Slovenaca, Hrvata i Srba i njezin ulazak u Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca

Hrvatska politika između dva rata, borba za ponovnu uspostavu hrvatske državnosti,

Osnutak banovine Hrvatske

Hrvatska tijekom II. svjetskog rata, Nezavisna država Hrvatska i osnutak Federalne

Hrvatske u sastavu Demokratske Federativne Jugoslavije

Ustavni položaj Hrvatske u bivšoj Jugoslaviji.

6. TURISTIČKI ZEMLJOPIS HRVATSKE

(12 nastavnih sati)

1. OSNOVNI PODACI O HRVATSKOJ

Veličina, granice, zemljopisni položaj, stanovništvo i gospodarska struktura stanovništva, nacionalni i vjerski sastav, političko uređenje.

2. OSNOVNA OBILJEŽJA MEĐUNARODNIH TURISTIČKIH KRETANJA

Međunarodni turistički promet i njegova prostorna distribucija

Receptivni turistički prostori svijeta

Emitivni turistički prostori svijeta

Položaj Hrvatske

3. TURIZAM HRVATSKE

Povijesni aspekt razvoja turizma u Hrvatskoj

Prednosti turističko-zemljopisnog i geoprometnog položaja Hrvatske

Prirodni i antropogeni turistički resursi Hrvatske

4. TURISTIČKA REGIONALIZACIJA PROSTORA HRVATSKE

Reljef, klima, prometni položaj, gradovi, stanovništvo i naseljenost, biljni i životinjski svijet

– Primorska ili jadranska turistička regija

Sjeverno hrvatsko primorje: Istra, Kvarnersko primorje i otoci, Vinodolsko primorje, Velebitsko podgorje – primorje

Južno hrvatsko primorje (Dalmacija): Sjeverna Dalmacija (Zadarska turistička regija – otoci, uže kopneno primorje, Kotari, Bukovica i južno Velebitsko podgorje, Šibenska turistička regija – otoci, uže kopneno primorje, Zagora), Srednja Dalmacija (Trogirsko turističko područje, Kaštelanska rivijera, Split, Poljička rivijera, Makarska rivijera, srednje dalmatinski otoci, Zagora – Sinjska, Imotska, Vrgoračka krajina), Južna Dalmacija (Dubrovačko primorje, poluotok Pelješac, veći južno-dalmatinski otoci, Dubrovački arhipelag – Elafitski otoci, donjo-neretvanski kraj)

– Gorsko-planinska turistička regija

Gorski kotar

Lika

Podkapelska udolina

– Panonsko-peripanonska turistička regija

Središnja Hrvatska: Zagreb, Hrvatsko zagorje, Varaždinska podravina i Međimurje, Bilogorska podravina Lonjsko-ilovska zavala, Sisačka posavina, Banovina, Kordun, Karlovačko pokuplje

Istočna Hrvatska: Osijek, Baranja, Vinkovačko-vukovarski kraj, Srijem, Slavonska podravina, Slavonska posavina, Požeška kotlina

7. KULTURNO-POVIJESNI SPOMENICI I DRUGE ZNAMENITOSTI HRVATSKE

(12 nastavnih sati)

1. OPĆE ZNAČAJKE HRVATSKE KULTURNE BAŠTINE

Mediteranski kulturni krug i primorska Hrvatska

Srednjoeuropski kulturni krug i kontinentalna Hrvatska

Hrvatska kultura u europskom kontekstu

2. UVODNI PREGLED KULTURNE BAŠTINE HRVATSKE

Nepokretna i pokretna kulturna dobra

Urbane i ruralne povijesne cjeline

Arheološki lokaliteti

Integralne vrijednosti kulturne i prirodne baštine

Spomenici svjetske kulturne baštine (s liste UNESCO-a)

3. NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA

(pojedine vrste s primjerima)

Građevine – sakralni objekti (posebice katedrale i samostanske cjeline)

Građevine – za stanovanje (posebice palače i dvorci)

Memorijalni objekti

Fortifikacijski objekti,

Kulturna dobra javne namjene: upravne, reprezentativne, prometne i druge,

Tehnički (industrijski) objekti

Vrtovi, perivoji, parkovi

4. POKRETNA KULTURNA DOBRA

(pojedine vrste s primjerima – uz kratki osvrt na značajke odabranih primjera)

Pokretna kulturna dobra u prostorima njihovog izvornog smještaja – crkveni inventar i predmeti, predmeti u dvorcima, palačama i dr.

Pokretna kulturna dobra u muzejima, galerijama, knjižnicama i sličnim ustanovama (zbirke predmeta, arhivska građa, likovna i druga umjetnička djela, i sl.)

5. KULTURNA BAŠTINA PRETPOVIJESNOG, ANTIČKOG I SREDNJOVJEKOVNOG RAZDOBLJA

Spomenici pretpovijesti antike, romanike i gotike na području Hrvatske

Najznačajniji primjeri nepokretne i pokretne baštine navedenih razdoblja s posebnim osvrtom na najznačajnije spomenike kulture starohrvatske kulturne baštine.

6. KULTURNA BAŠTINA RENESANSNOG I BAROKNOG STILSKOG RAZDOBLJA

Opće značajke stilskih razdoblja renesanse i baroka uz primjere koji na reprezentativan način predstavljaju pojedine vrste spomenika kulture tih razdoblja na području Hrvatske.

7. KULTURNA BAŠTINA XIX. I XX. STOLJEĆA

Opće značajke osnovnih stilskih pravaca uz primjere koji na reprezentativan način predstavljaju pojedine vrste spomenika kulture tih pravaca na području Republike Hrvatske.

8. RELIGIJSKA KULTURA

Drevne religije i mitovi

Kršćanstvo, židovstvo, islam

Religijska ikonografija

9. OSNOVNE ZNAČAJKE ETNOGRAFSKE BAŠTINE

Materijalne i duhovne značajke etnografske baštine, uz pregled regionalnih specifičnosti tradicijskog graditeljstva, oblikovanja, korištenja upotrebnih predmeta, folklornog stvaralaštva u području glazbe, plesa, predaje, igara, obreda, običaja i sl., te tradicijskih umijeća i obrta.

10. KULTURNA I PRIRODNA BAŠTINA KAO DIO TURISTIČKE PONUDE

Nacionalni parkovi i parkovi prirode

Zaštićene biljne i životinjske vrste

Prirodoslovni muzeji i zbirke, zoološki vrtovi

Opće karakteristike stanja kulturne i prirodne baštine

Odnos sustava zaštite i prezentacije kulturne baštine

Promidžba kulturne baštine u funkciji promidžbe turizma

Prostori, institucije i manifestacije (kulturna baština kao odraz kulture života i nacionalnog identiteta).

8. KULTURA GOVORENJA I PISANJA

(8 nastavnih sati)

Ispit se sastoji od usmenog dijela i pismenog dijela u kojem se piše kraći tekst na zadanu temu iz hrvatskog kulturnog, znanstvenog ili političkog života.

1. OSNOVE HRVATSKOG JEZIKA

Jezik i priopćavanje (komunikacija), pismo, govorni i pisani jezik, pravopis (ortografija) i pravogovor (ortoepija), naglasni sustav hrvatskoga književnog jezika, vrednote govornoga jezika, književni (standardni) jezik, pojam idioma, književni (standardni) jezik i dijalekti, pisanje stranih vlastitih imena (posebice osobnih i zemljopisnih), tekstovi i funkcionalni stilovi standardnog jezika (književno-umjetnički, razgovorni, publicistički, novinarski, administrativno-poslovni, popularno-znanstveni, znanstveno-stručni), neologizmi, arhaizmi, dijalektalizmi, žargonizmi, poetizmi, profesionalizmi, tuđice, barbarizmi, povijest jezika, glavna jezikoslovna djela (gramatike, rječnici, savjetnici, periodika, enciklopedistika), glavni jezikoslovci i jezikoslovne institucije, reprezentativni hrvatski pisani spomenici.

2. OSNOVE HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Povijest književnosti, književnost i povijest hrvatskog naroda, književnost i druge umjetnosti, epohe i razdoblja, stilovi i pravci, klasična i moderna književnost, usmena i pismena književnost, književni časopisi i središta, nacionalni običaji i blagdani u književnosti, književni regionalizam, hrvatski putopis, reprezentativni pisci i djela, nacionalne književne institucije i spomenici.

3. OSNOVE JEZIČNOGA IZRIČAJA

Pisani i govorni izričaj, pisanje kao komunikacija, govorenje (neutralno i stilski markirano), značenje vrednota govornog jezika (intonacija, intenzitet, stanka, rečenični tempo, mimika i geste), tekst (način oblikovanja teksta, vrste teksta), opis, raščlamba (analiza), tumačenje (interpretacija), monolog, dijalog, prikaz, sažetak, upućivanje (instrukcija), stručno nazivlje i profesionalizmi, komunikacijski tekstovi (vijesti, obavijesti, oglas, reklama, molba, zahvalnica, čestitka, pozivnica, sažalnica), oblikovanje tekstova za medije (tisak, radio, televizija), govor (visoki, srednji i jednostavni stil), retorika i retorička pravila, voditeljstvo.

4. OSNOVE MEDIJSKE KULTURE

Pojam, vrste i povijest medija, kazalište (vrste i povijest, nacionalne kazališne manifestacije), film (vrste i povijest, nacionalne filmske manifestacije i institucije), radio i televizija publicistika i grafička industrija (knjiga, novine, časopis, strip, katalog, letak, plakat i sl., povijest knjige i tiskarstva, biblioteke i knjižnice (nacionalne, regionalne, gradske), priprema teksta za tisak, izložbe i sajmovi, informatika, bibliotekarstvo, arhivistika, mediji i konkurencija.

9. STRANI JEZIK

(ispit bez održavanja prethodne nastave)

Pri provjeravanju znanja iz stranog jezika, turistički vodič mora pokazati da je strani jezik svladao do te mjere da se njime potpuno samostalno služi u cilju:

- a) komuniciranja s turistima na opće teme,
- b) davanje turistima informacija u okviru profila turističkog vodiča.

Provjera znanja stranog jezika provodi se kroz izlaganje u praktičnom dijelu ispita, odnosno kroz izradu prijevoda seminarskog rada na strani jezik.

10. OPERATIVNO-TEHNIČKI POSLOVI VOĐENJA ZA TURISTIČKOG VODIČA

(24 nastavna sata)

1. SADRŽAJNA I TEHNIČKA PRIPREMA VOĐENJA TURISTA

Prikupljanje informacija, izvori informacija, sistematiziranje informacija i kontinuirana priprema

Specifičnosti pripreme i uloge vodiča u odnosu na različite turističke atrakcije

Tehnička priprema vođenja: odluka o prihvaćanju posla, informacije o putovanju, dokumentacija, ostala sredstva potrebna za vođenje.

2. KOMUNICIRANJE S TURISTIMA

Čimbenici uspješnog verbalnog i neverbalnog komuniciranja

Smetnje i zapreke komuniciranju (osobne, organizacijske, psihološke, kulturne)

Oblici komuniciranja s turistima (prigodna izlaganja na početku i kraju vođenja, davanje osnovnih informacija o područjima obuhvaćenim izlaganjem, tumačenja, obavijesti, razgovori, odgovori na pitanja, upute i pojašnjenja), korištenje karti i planova, crteža, mapa, projekcije filmova i fotografija, emitiranje zvučnih zapisa i glazbe.

3. ORGANIZACIJA VOĐENJA TURISTA

Osnove organizacije vođenja turista (sastajanje i prvi kontakt, animacija turista, razilaženje i ponovno okupljanje, pauze, izbor mjesta za tumačenje, kretanje u gradu i prirodi pješice,)

Organizacija vođenja i tumačenje u različitim prijevoznim sredstvima (autobus, osobni automobil, brod i trajekt, zrakoplov, vlak, razna sredstva javnog prijevoza) te snalaženje u nepredviđenim situacijama

Organizacija turista i tumačenje u ostalim objektima (muzej, galerija, arheološki lokalitet, povijesna mjesta, i ostalim mjestima od arhitektonskog i kulturnog značaja)

Vođenje osoba s posebnim potrebama (posebni oblici tumačenja prilagođeni osobama s posebnim potrebama)

Specifičnosti u pružanju pojedinih usluga turistima (dočekivanje turista, transferi, ispraćaj turista, asistencija, prevođenje, panoramski razgled autobusom, razgled pješice, noćni razgled, izlet, tura, incentive paket aranžman)

Sigurnost turista

Rješavanje prigovora, žalbi i reklamacija
Osnove etike i odnos prema suradnicima i turistima.

4. VJEŽBE

Pokazna turistička vođenja (u predavaonici i na terenu)
Praktično vježbanje turističkog vođenja (u predavaonici i na terenu)

PRILOG 2. -ISPITNI PROGRAM ISPITA ZA TURISTIČKE PRATITELJE

1. OSNOVE POLITIČKOG I GOSPODARSKOG SUSTAVA REPUBLIKE HRV.

Predmet obuhvaća, ali u manjem obimu, sadržaj istoimenih predmeta stručnog ispita za turističkog vodiča iz Priloga 1. ovoga Pravilnika.

2. OSNOVE TURIZMA, TURISTIČKOG ZAKONODAVSTVA I UVOD U TURISTIČKO POSLOVANJE

Predmet obuhvaća, ali u manjem obimu, sadržaj istoimenih predmeta stručnog ispita za turističkog vodiča iz Priloga 1. ovoga Pravilnika.

3. HRVATSKA I SVJETSKA POVIJEST, KULTURA, KULTURNO-POVIJESNI SPOMENICI I DRUGE ZNAMENITOSTI (OSNOVE)

Predmet obuhvaća, ali u manjem obimu, sadržaj istoimenih predmeta stručnog ispita za turističkog vodiča iz Priloga 1. ovoga Pravilnika uz kraći pregled svjetske povijesti, kulture, kulturno-povijesnih spomenika i drugih znamenitosti.

4. TURISTIČKI ZEMLJOPIS HRVATSKE I SVIJETA (OSNOVE)

Predmet obuhvaća, ali u manjem obimu, sadržaj predmeta stručnog ispita za turističkog vodiča iz Priloga 1. ovoga Pravilnika uz kraći pregled turističkog zemljopisa svijeta.

5. KULTURA GOVORENJA I PISANJA

Predmet obuhvaća, ali u manjem obimu, sadržaj istoimenog predmeta stručnog ispita za turističkog vodiča iz Priloga 1. ovoga Pravilnika.

6. OPERATIVNO-TEHNIČKI POSLOVI VOĐENJA ZA TUR. PRATITELJA

Predmet obuhvaća sadržaj predmeta Operativno-tehnički poslovi vođenja za turističkog vodiča iz Priloga 1. ovoga Pravilnika, osim u dijelu koji se isključivo odnosi na poslove turističkog vodiča.